

2006. szeptember 26., kedd

- tekintettel eljárási szabályzata 51. cikkére,
 - tekintettel a Kulturális és Oktatási Bizottság, valamint a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság, az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság és a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság véleményére (A6-0262/2006),
1. jóváhagyja a Bizottság javaslatát módosított formájában;
 2. felhívja a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha lényegesen módosítani szándékozik a javaslatot, vagy a helyébe másik szöveget kíván léptetni;
 3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak.

P6_TC1-COD(2005)0221**Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2006. szeptember 26-án került elfogadásra az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról szóló európai parlamenti és tanácsi ajánlás elfogadására tekintettel**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 149. cikke (4) bekezdésére és 150. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel a Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére⁽¹⁾,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére⁽²⁾,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárással összhangban⁽³⁾,

mivel:

- (1) A lisszaboni Európai Tanács (2000. március 23–24.) arra a következtetésre jutott, hogy egy európai keretrendszernek kell meghatároznia az egész életen át tartó tanulás révén biztosítandó új alapvető készségeket, amelyek kulcsfontosságú intézkedések Európa globalizációra és a tudásalapú gazdaság irányába történő elmozdulásra adott válaszában, valamint hangsúlyozta, hogy Európa fő tőkét az emberek képezik. Azóta ezeket a következtetéseket rendszeresen megismételték; többek között a brüsszeli Európai Tanács (2003. március 20–21. és 2005. március 22–23.) tett így, valamint szerepel a 2005-ben jóváhagyott, újraindított lisszaboni stratégiában is.
- (2) A 2001. március 23–24-i stockholmi és a 2002. március 15–16-i barcelonai Európai Tanács támogatta az európai oktatási és képzési rendszerek konkrét jövőbeli célkitűzéseinek és a munkaprogramnak (az Oktatás és képzés 2010 munkaprogram) 2010-ig történő megvalósítását. E célkitűzések magukban foglalják a tudástársadalomban szükséges készségek fejlesztését, továbbá a nyelvtanulás előmozdításának, a vállalkozások fejlesztésének sajátos célkitűzéseit, valamint az oktatás európai dimenziója erősítésének általános igényét.
- (3) „Az egész életen át tartó tanulás európai térségének megvalósításáról” szóló bizottsági közlemény és az azt követő, az egész életen át tartó tanulásról szóló, 2002. június 27-i tanácsi állásfoglalás⁽⁴⁾ prioritásként határozta meg „az új alapvető készségekre” vonatkozó rendelkezéseket, és hangsúlyozta, hogy az egész életen át tartó tanuláshoz magában kell foglalnia az óvodáskortól a nyugdíjba vonulás utáni évekig tartó tanulást.

⁽¹⁾ HL C 195., 2006.8.18.,109. o.

⁽²⁾ HL C 229., 2006.9.22., 21. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2006. szeptember 26-i álláspontja.

⁽⁴⁾ HL C 163., 2002.7.9., 1. o.

2006. szeptember 26., kedd

- (4) A Közösség foglalkoztatás terén elért teljesítményének javításával összefüggésben a brüsszeli Európai Tanács (2003. március és 2003. december) hangsúlyozta annak szükségességét, hogy oly módon kell fejleszteni az egész életen át tartó tanulást, hogy különös hangsúlyt kapjanak a munkanélküli és inaktív személyeket érintő tényleges és megelőző jellegű intézkedések. Ez a foglalkoztatási munkacsoport azon jelentésére épül, amely kiemelte az arra irányuló igényt, hogy az emberek képesek legyenek alkalmazkodni a változáshoz, valamint hangsúlyozta az emberek munkaerő-piaci integrációjának fontosságát és az egész életen át tartó tanulás kulcsfontosságú szerepét.
- 5) 2003 májusában a Tanács európai referenciaszinteket („referenciaértékek”) fogadott el, kifejezve ezáltal az európai átlagteljesítmény mérhető javítása iránti elkötelezettségét. Ezek a referenciaszintek magukban foglalják az olvasási, írási és szövegértési készséget, a korai iskolaelhagyást, a felső középfokú végzettség megszerzését és a felnőttek egész életen át tartó tanulásban való részvételét és szorosan kötődnek a kulcskompetenciák fejlesztéséhez.
- (6) A Tanács 2004 novemberében elfogadott, az oktatás szélesebb körű szerepéről szóló jelentése kiemelte, hogy az oktatás hozzájárul a közös kulturális háttér megőrzéséhez és megújításához a társadalomban, valamint az alapvető társadalmi és állampolgári értékek, mint például az állampolgárság, az egyenlőség, a tolerancia és a tisztelet elsajátításához, és különösen fontos egy olyan időszakban, amikor valamennyi tagállam szembesül azzal a kérdéssel, hogyan is kezelje a növekvő társadalmi és kulturális sokféleséget. Ezenfelül a társadalmi kohézió megerősítésében az oktatás szerepének fontos részét képezi a munkába állás és a munkahely megtartásának lehetővé tétele az emberek számára.
- (7) Az oktatás és képzés lisszaboni célkitűzései terén megvalósult fejlődésről szóló, a Bizottság által 2005-ben elfogadott jelentés rámutatott, hogy nem történt előrelépést sem a 15 éves korúak körében a gyenge olvasási, írási, szövegértési készséggel rendelkezők arányának csökkentése, sem pedig a felső középfokú végzettséggel rendelkezők arányának növelése terén. Némi előrelépés volt tapasztalható a korai iskolaelhagyás csökkentése terén, de az előrehaladás jelenlegi mértéke mellett nem fogjuk elérni a 2003 májusában tartott Tanács által elfogadott 2010-es referenciaszinteket. A felnőttek részvétele a tanulásban nem növekszik elég gyorsan ahhoz, hogy elérjük a 2010-es referenciaszintet, és az adatok azt mutatják, hogy az alacsonyan képzett emberek esetében kevésbé valószínű, hogy további képzésben vesznek részt.
- (8) Az európai társadalmi partnerek által 2002 márciusában elfogadott, a kompetenciák és képesítések egész életen át tartó fejlesztését szolgáló fellépések keretszabálya hangsúlyozta, hogy a vállalkozásoknak egyre gyorsabban kell struktúráikat a változásokhoz igazítaniuk, ha versenyképesek akarnak maradni. A fokozott csapatmunka, a hierarchia csökkentése, a felelősség átruházása és a sokféle feladat ellátására irányuló fokozódó igény vezet a tanuló szervezetek fejlődéséhez. E tekintetben a szervezetek azon képessége, hogy a kompetenciákat azonosítani, mobilizálni és elismerni képesek, valamint fejlesztésüket valamennyi alkalmazottuk számára ösztönözni tudják, képezi az alapját az új versenyképes stratégiáknak.
- (9) A szakoktatásról és szakképzésről szóló 2004-es maastrichti tanulmány jelentős szakadékról számol be az új állásokhoz megkövetelt és az európai munkaerő által elért végzettségi szintek között. E tanulmány szerint az európai munkaerő több mint egyharmada (80 millió fő) alacsonyan képzett, míg becslések szerint 2010-re az új állások majdnem 50%-a követel majd meg felsőfokú végzettséget, épphogy 40% alatt lesz a felső középfokú osztagok elvégzését igénylő állások aránya, és csak körülbelül 15%-uk lesz elérhető az alapfokú végzettségűek számára.
- (10) A 2004-ben elfogadott, az Oktatás és képzés 2010 munkaprogramról szóló közös tanácsi/bizottsági jelentés megerősítette az arra irányuló igényt, hogy a tagállamok egész életen át tartó tanulási stratégiai részeként minden polgárt fel kell vértetni a számára szükséges kompetenciákkal. A reform ösztönzése és elősegítése érdekében a jelentés közös európai referenciák és elvek kidolgozását javasolja, és prioritást nyújt a kulcskompetenciák keretének.
- (11) Az Európai Ifjúsági Paktum, amely a brüsszeli Európai Tanács (2005. március 22–23.) következtetéseinek mellékletét képezi, hangsúlyozta az alapképességek fejlesztése bátorításának szükségességét.

2006. szeptember 26., kedd

- (12) Annak szükségessége, hogy a fiatalokat felvértezzük a szükséges kulcskompetenciákkal, valamint az oktatásban szerzett tudásszint fejlesztése integráns részét képezi a 2005 júniusi Európai Tanács által elfogadott, az „Integrált iránymutatások a növekedésért és foglalkoztatásért 2005–2008” című dokumentumnak. A foglalkoztatási iránymutatások a kompetenciákat érintő új követelményekre adott válaszként különösen az oktatási és képzési rendszerek kiigazítására szólítanak fel, a szakmai igényeknek és kulcskompetenciáknak a tagállamok reformprogramjai részét képező helyesebb azonosítása révén. A foglalkoztatási iránymutatások ezen kívül előírják a nemek közötti egyenlőség biztosítását valamennyi fellépés keretében, valamint azt, hogy az Európai Unióban el kell érni a 70%-os átlagos, illetve a nők körében a 60%-os foglalkoztatottságot.
- (13) Ezen ajánlásnak azáltal kell hozzájárulnia az európai társadalom új szükségleteihez igazodó jövőorientált, minőségi oktatás és képzés fejlesztéséhez, hogy támogatja és kiegészíti a tagállamok annak biztosítására irányuló fellépéseit, hogy az alapoktatási és szakképzési rendszerek minden fiatal számára eszközöket kínáljanak kulcskompetenciáik olyan szintre való fejlesztéséhez, amely felvértezi őket a felnőttkorra, és amely alapot teremt a további tanulásra és a munkába állásra, valamint hogy ezek a felnőttek kompetenciáikat fejleszteni és frissíteni tudják koherens és átfogó egész életen át tartó tanulási szolgáltatások biztosítása révén. Ezen ajánlásnak a kulcskompetenciák közös európai referenciakeretét kell biztosítania a politikák alkotói, az oktatást és képzést nyújtók, a szociális partnerek, a munkáltatók és maguk a tanulók számára, annak érdekében, hogy ezáltal segítse elő a nemzeti reformokat, valamint a tagállamok és a Bizottság közötti információcserét az „Oktatás és képzés 2010” munkaprogram keretein belül a közösen megállapított európai referenciaszintek elérése érdekében. Továbbá az ajánlás támogatja a többi kapcsolódó politikát is, mint például a foglalkoztatási és szociálpolitikát és a fiatalokat érintő többi politikát.
- (14) Mivel ezen ajánlás céljait, nevezetesen, hogy olyan közös referenciapont megteremtésével támogassa és egészítse ki a tagállamok fellépéseit, amely ösztönzi és megkönnyíti a nemzeti reformokat és a tagállamok közötti további együttműködést, a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani és ezért azok közösségi szinten jobban megvalósíthatók, a Közösség intézkedéseket hozhat a Szerződés 5. cikkében meghatározottak szerinti szubszidiaritás elvének megfelelően. Az e cikkben meghatározott arányosság elvének megfelelően ez az ajánlás nem lépi túl az e célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket és ezen ajánlás végrehajtását meghagyja a tagállamok számára,

AJÁNLJA, HOGY:

a tagállamok fejlesszék a kulcsfontosságú kompetenciák mindenki számára való biztosítását az egész életen át tartó tanulási stratégiáik részeként, ideértve az általános írástudás elérésére vonatkozó stratégiát is, valamint ennek érdekében használják referenciaeszközként a mellékelt „Kulcskompetenciák az egész életen át tartó tanuláshoz – Európai referenciakeret”-et (a továbbiakban: referenciakeret), annak érdekében, hogy:

1. biztosítsák, hogy az alapoktatás és szakképzés valamennyi fiatal számára felkínálja azokat az eszközöket, amelyekkel a kulcskompetenciákat olyan szintre fejleszthetik, amely felkészíti őket a felnőttkorra, és amely a további tanulás és a munkába állás alapját képezi;
2. biztosítsák megfelelő intézkedéseket meghozását azon fiatalok érdekében, akiknek személyes, szociális, kulturális vagy gazdasági körülményeik miatti oktatási hátrányuk révén különleges támogatásra van szükségük ahhoz, hogy tanulási képességeiket kiaknázhassák;
3. a felnőttek egész életük során képesek legyenek kulcskompetenciáik fejlesztésére és frissítésére, és különös figyelmet fordítsanak azokra a célcsoportokra, amelyeket a nemzeti, regionális és/vagy helyi vonatkozásban prioritásként határoztak meg, például a képességeik frissítésére szoruló személyekre;
4. megfelelő infrastruktúrák álljanak rendelkezésre a felnőttek folyamatos oktatására és képzésére, beleértve a tanárokat és oktatókat, az elismerési és értékelési eljárásokat, az egész életen át tartó tanuláshoz és a munkapiachoz való egyenlő hozzáférést biztosító intézkedéseket, illetve a tanulók olyan támogatását, amely figyelembe veszi a felnőttek eltérő igényeit és kompetenciáit;

2006. szeptember 26., kedd

5. biztosítsák az egyes polgárok számára elérhető felnőttoktatási és – képzési lehetőségek koherenciáját a foglalkoztatáspolitikához, valamint a szociális, kulturális és innovációs politikához és a fiatalokat érintő egyéb politikákhoz való szoros kapcsolatok és a társadalmi partnerekkel és más érdekelttel folytatott együttműködés révén;

TUDOMÁSUL VESZI A BIZOTTSÁG AZON SZÁNDÉKÁT, HOGY:

1. hozzájárul a tagállamok oktatási és képzési rendszereinek fejlesztésére és az ezen ajánlás végrehajtására és terjesztésére irányuló erőfeszítéseikhez, beleértve a referenciakeret referenciaként történő felhasználását az egymástól tanulás és a jó gyakorlatok cseréjének megkönnyítésére, valamint az Oktatás és képzés 2010 munkaprogram megvalósítása során elért eredményekről szóló kétéves jelentés elkészítéséhez és az elért eredmények nyomonkövetéséhez;
2. a referenciakeretet referenciaként alkalmazza a közösségi oktatási és képzési programok végrehajtása során, és biztosítja ezen programok kulcskompetenciák segítségével történő elsajátításának előmozdítását;
3. elősegíti a referenciakeret szélesebb körű alkalmazását a kapcsolódó közösségi politikákban és különösen a foglalkoztatási, ifjúsági, kulturális és szociális politika végrehajtásában, valamint további kapcsolatokat alakít a társadalmi partnerekkel és más olyan szervezetekkel, amelyek ezen a téren tevékenykednek;
4. felülvizsgálja a referenciakeret hatását az Oktatás és képzés 2010 munkaprogrammal összefüggésben, és ...-ig (*) jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a szerzett tapasztalatokról és a jövőt érintő következtetésekről.

Kelt ...-ban/-ben, ...-án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

(*) Ezen ajánlás elfogadása után négy évvel.

MELLÉKLET

KULCSKOMPETENCIÁK AZ EGÉSZ ÉLETEN ÁT TARTÓ TANULÁSHOZ – EURÓPAI REFERENCIAKERET

Háttér és célkitűzések

Mivel a globalizáció újabb és újabb kihívásokkal szembesíti az Európai Uniót, minden polgárnak széles körű kulcskompetenciákra lesz szüksége ahhoz, hogy rugalmasan alkalmazkodjon a gyorsan változó és rendkívüli mértékben összefonódó világhoz.

Az oktatás kettős, társadalmi és gazdasági, szerepéből adódóan kulcsfontosságú szerepet játszik annak biztosításában, hogy az európai polgárok elsajátítsák az ezekhez a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz szükséges kulcskompetenciákat.

Az oktatásnak, az egyéni kompetenciák különbözőségére építve mindenképp meg kell felelnie a tanulók eltérő szükségleteinek, mégpedig azért, hogy esélyegyenlőséget és hozzáférést biztosítanak azoknak a csoportoknak, amelyeknek a személyes, szociális, kulturális és gazdasági körülményekre visszavezethető oktatásbeli hátrányuk miatt különösen szükségük van a támogatásra ahhoz, hogy kiteljesíthessék az oktatásukban rejlő potenciált. Az ilyen csoportokra jelentenek példát a gyenge alapkészségekkel, különösen a gyenge olvasási, írási és szövegértési készséggel rendelkező emberek, a korai iskolaelhagyók, a tartós munkanélküliek, a hosszú ideig tartó távollét után a munkába visszatérők, az idősebbek, a bevándorlók és a fogyatékkal élők.